KASMETINĖ EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETO NARIO EITVYDO BAJARŪNO VEIKLOS ATASKAITA

Ataskaitinis laikotarpis: 2025 m. spalis – 2026 m. rugsėjis

1. Pagrindinės veiklos sritys

Atstovaujama interesų grupė: Darbdavių grupė (I grupė).

Delegavusi organizacija: Lietuvos pramonininkų konfederacija (LPK).

EESRK nario pareigas pradėjau eiti 2025 m. spalio mėn., atstovaudamas Lietuvos pramonės ir verslo interesams.

Dalyvavimas EESRK skyrių veikloje:

1. Išorės santykių skyrius (REX).
2. Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius (INT).
3. Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius (TEN).

Dalyvavimas specializuotuose organuose:

1. ES ir Vietnamo vidaus patariamoji grupė (EU–Vietnam Domestic Advisory Group, DAG).
2. TEN nuolatinė energetikos grupė (Permanent Group on Energy).
3. Nacionalinė delegacija, dalyvaujanti EESRK organizuojamose Europos semestro konsultacijose su pilietine visuomene.

Pagrindinės mano veiklos kryptys buvo ES konkurencingumo ir pramonės politikos stiprinimas, ekonominis ir technologinis saugumas, energetika, kibernetinis saugumas, gynybos pramonė, karinis mobilumas, infrastruktūros atsparumas, parama ES rytinio pasienio regionams ir bendradarbiavimas su Ukraina.

Ypatingą dėmesį skyriau Lietuvos pramonės interesų įtraukimui į ES politikos formavimą, mažesnių valstybių galimybėms dalyvauti bendrose Europos pramonės ir technologijų iniciatyvose bei pasirengimui Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai 2027 m. pirmąjį pusmetį.

2. Komiteto darbo organuose eitos pareigos

EESRK nuomonės pranešėjas:

CCMI/270 – „ES gynybos pramonės ir inovacijų stiprinimas, įskaitant glaudesnį bendradarbiavimą su Ukraina“ (*Strengthening the EU defence industry and innovations, including through enhanced cooperation with Ukraine*).

2026 m. liepos mėn. buvau paskirtas šios EESRK tiriamosios nuomonės pranešėju. Nuomonė rengiama Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai kontekste.

Ataskaitiniu laikotarpiu pradėjau rengti nuomonės projektą ir jos pagrindines rekomendacijas. Daugiausia dėmesio skyriau bendros Europos gynybos pramonės rinkos kūrimui, gynybos pramonės pajėgumų ir inovacijų plėtrai, Ukrainos integracijai į Europos gynybos pramonės ekosistemą bei investicijų į ES rytinio flango valstybes didinimui.

Dalyvavimas darbo grupėse rengiant ir svarstant EESRK nuomones:

1. **INT/1109 – Cybersecurity Act.** ES kibernetinio saugumo akto peržiūra, ENISA įgaliojimų stiprinimas, bendros kibernetinio saugumo sertifikavimo sistemos tobulinimas ir verslo administracinės naštos mažinimas.
2. **TEN/869 – Military Mobility.** Karinio mobilumo stiprinimas, administracinių ir infrastruktūrinių kliūčių šalinimas, ES ir NATO veiksmų koordinavimas, ypatingą dėmesį skiriant Baltijos regiono saugumo poreikiams.
3. **ECO/697 – Strategy for Eastern Border Regions.** ES rytinių pasienio regionų ekonominio atsparumo, investicijų, infrastruktūros, saugumo ir specialių paramos priemonių klausimai.
4. **TEN/883 – Action Plan on Drone and Counter-Drone Security.** Europos Komisijos veiksmų planas dėl dronų ir kovos su dronais saugumo, technologijų plėtra, kritinės infrastruktūros apsauga ir pramoniniai pajėgumai.
5. **CCMI/265 – Drone and Counter-Drone Industry: Strengthening EU's Defence Readiness.** Dronų ir antidroninių sistemų pramonės plėtros, inovacijų, gamybos ir ES gynybinio pasirengimo klausimai.
6. **EU Industrial Maritime Strategy.** Europos jūrų pramonės konkurencingumas, laivų statyba ir remontas, uostų infrastruktūra, tiekimo grandinių saugumas, energetika ir dvejopo naudojimo technologijos.

Taip pat dalyvavau EESRK skyrių ir plenarinių sesijų diskusijose dėl ES bendrosios rinkos, Europos konkurencingumo fondo, dirbtinio intelekto, skaitmeninės infrastruktūros, ekonominio saugumo, viešųjų pirkimų, energetikos ir strateginio atsparumo.

3. Pagrindiniai veiklos rezultatai

3.1. EESRK nuomonių rengimas ir Lietuvos pramonės interesų atstovavimas

Vienas svarbiausių ataskaitinio laikotarpio rezultatų - paskyrimas CCMI/270 nuomonės pranešėju ir pirmojo nuomonės projekto parengimas.

Formuluodamas nuomonės prioritetus akcentavau poreikį pereiti nuo ES gynybos finansavimo didinimo prie realių gamybinių pajėgumų, bendrų pirkimų, greitesnio inovacijų diegimo ir Europos gynybos pramonės rinkos integracijos.

Iškėliau iniciatyvą svarstyti **Europos rytinio flango gynybos pramonės koridoriaus** kūrimą, sujungiant Baltijos, Vidurio Europos ir Juodosios jūros regionų pramonės pajėgumus bei įtraukiant Ukrainą.

Ypatingą dėmesį skyriau mažųjų ir vidutinių įmonių dalyvavimui, dronų ir antidroninių sistemų gamybai, dvejopo naudojimo technologijoms, strateginių tiekimo grandinių saugumui ir perėjimui nuo mokslinių tyrimų bei prototipų prie serijinės gamybos.

Kitose darbo grupėse nuosekliai akcentavau šiuos Lietuvos verslui svarbius klausimus:

- Kibernetinio saugumo srityje - proporcingą reguliavimą, bendrą sertifikavimą ES mastu ir perteklinės administracinės naštos mažinimą.
- Karinio mobilumo srityje - greitesnes leidimų procedūras, infrastruktūros pritaikymą ir tinkamą finansavimą, kad NATO pastiprinimas Baltijos regioną galėtų pasiekti per valandas, o ne dienas.
- Rytinio pasienio regionų politikoje - tikslines investicijas, ekonominio atsparumo stiprinimą ir šių regionų pripažinimą strategine ES saugumo dalimi.
- Dronų ir antidroninių sistemų srityje - spartesnį technologijų bandymą, gamybos plėtrą ir glaudesnį bendradarbiavimą su Ukraina.
- Jūrų pramonės srityje - Europos pramoninių pajėgumų stiprinimą, jūrinės infrastruktūros saugumą ir Klaipėdos uosto bei Lietuvos jūrų pramonės galimybes.

3.2. Lietuvos verslo interesų viešinimas ir ekspertinė komunikacija

Ataskaitiniu laikotarpiu aktyviai rengiau analitinius ir nuomonės straipsnius, susijusius su EESRK svarstomais ES politikos klausimais. Jie buvo skelbiami LPK interneto svetainėje, taip pat platinami per Lietuvos žiniasklaidą, įskaitant DELFI, TV3, LRT ir kitus kanalus.

Svarbesni straipsniai:

1. **„Dirbtinio intelekto ralyje Europa turi patikimą navigaciją, bet važiuoja per lėtai“** (2026 m. sausio 14 d.) – apie ES dirbtinio intelekto politiką, inovacijas ir konkurencingumą.
2. **„Karinis mobilumas Europoje: kaip ginsimės iš tikrųjų?“** (sausio 22 d.) – apie ES karinio mobilumo politiką ir Lietuvos saugumo interesus.
3. **„Ne tiesmuki, o subalansuoti sprendimai – būdas suvaldyti Europos pažeidžiamumą“** (vasario mėn.) – apie Europos atsparumą, konkurencingumą ir saugumą.
4. **„Europa pereina nuo kibernetinės higienos prie kibernetinio suvereniteto“** (kovo 10 d.) – apie ES kibernetinio saugumo politiką ir jos poveikį pramonei.
5. **„Verslo „smegenys“ – ne Europoje: ką tai reiškia Lietuvai?“** (balandžio 8 d.) – apie technologinį suverenitetą ir Europos priklausomybę nuo kitų valstybių technologijų.
6. **„Europa pripažino problemą – šansas Lietuvai“** (balandžio 28 d.) – apie Europos konkurencingumo ir pramonės politikos pokyčius.
7. **„ES jūrų pramonės strategija: ar Europa spėja su globaliais pokyčiais?“** (gegužės 6 d.).
8. **„Europa rimtai imasi dronų. Labai laiku“** (gegužės 27 d.).
9. **„Ekonominis saugumas – ar pagaliau ES suprato?“** (birželio 26 d.) – apie ES ekonominio saugumo politiką ir Lietuvos patirtį.
10. **„Ar „Made in Europe“ pakels Europos pramonę?“** (liepos mėn.) – apie Europos pramonės politiką, strateginės priklausomybės ir mažesnių valstybių konkurencingumą.
11. **„Europa atrado dar vieną strateginę priklausomybę. Šį kartą – debesijoje“** (rugsėjo 9 d.) – apie Europos debesijos, duomenų ir dirbtinio intelekto infrastruktūros saugumą.
12. **„Draghi ataskaita po dvejų metų: Europa žino, ką daryti. Kodėl stringa įgyvendinimas?“** (rugsėjo 30 d.) – apie ES konkurencingumo reformų įgyvendinimą.

Šiais straipsniais siekiau Lietuvos pramonės ir verslo bendruomenei suprantamai pristatyti ES politikos pokyčius, EESRK svarstomų iniciatyvų reikšmę, galimas rizikas ir Lietuvos verslo galimybes.

3.3. LPK ir Lietuvos interesų atstovavimo stiprinimas

Nuosekliai siekiau, kad LPK pozicijos būtų siejamos ne vien su tradiciniais pramonės konkurencingumo klausimais, bet ir su naujomis ekonominio saugumo, strateginio savarankiškumo, gynybos pramonės, technologijų bei infrastruktūros atsparumo sritimis.

EESRK diskusijose akcentavau poreikį užtikrinti, kad mažesnės ES valstybės turėtų realias galimybes dalyvauti bendrose Europos investicijų, inovacijų, gynybos pramonės ir technologijų iniciatyvose.

Taip pat pabrėžiau, kad ES ekonominio saugumo ir pramonės politikos sprendimai turi atsižvelgti į Lietuvos bei kitų rytinio flango valstybių patirtį ir konkrečius saugumo poreikius.

4. Kita papildoma informacija

Bendradarbiavimas su EESRK Darbdavių grupe ir Lietuvos institucijomis

2026 m. gegužės 11 d. Lietuvos pramonininkų konfederacijoje dalyvavau susitikime su EESRK Darbdavių grupės prezidente Sandra Parthie. Kartu su LPK generaline direktore Raminta Radavičiene aptarėme Lietuvos pasirengimą pirmininkauti ES Tarybai 2027 m., LPK ir EESRK bendradarbiavimą bei numatomą EESRK Darbdavių grupės narių vizitą į Lietuvą.

2026 m. balandžio mėn. dalyvavau susitikimuose Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES Briuselyje, kuriuose aptartas bendradarbiavimas rengiantis Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai, konkurencingumo, energetikos, gynybos ir ekonominio saugumo prioritetai.

Dalyvavimas EESRK ir kitose ES politikos diskusijose

Per ataskaitinį laikotarpį dalyvavau EESRK plenarinėse sesijose, skyrių ir darbo grupių posėdžiuose Briuselyje.

Juose buvo svarstomi Lietuvai ir jos verslui svarbūs dokumentai dėl bendrosios rinkos, pramonės konkurencingumo, Europos konkurencingumo fondo, viešųjų pirkimų, energetikos, technologijų, kritinės infrastruktūros ir gynybinio pasirengimo.

2026 m. rugsėjį dalyvavau EESRK diskusijoje dėl Mario Draghi konkurencingumo rekomendacijų įgyvendinimo praėjus dvejiems metams nuo jo ataskaitos paskelbimo. Diskusijos pagrindu parengiau ir Lietuvos žiniasklaidoje paskelbiau analitinį straipsnį apie būtinybę spartinti ES ekonomikos ir pramonės reformas.

Pasirengimas Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai

Pradėjau aktyvesnį bendradarbiavimą su EESRK, LPK ir Lietuvos institucijų atstovais siekdamas išnaudoti 2027 m. Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai galimybes.

Vienas svarbiausių šio darbo rezultatų - Lietuvos pirmininkavimo kontekste rengiamas EESRK nuomonės CCMI/270 projektas dėl ES gynybos pramonės ir inovacijų stiprinimo bei bendradarbiavimo su Ukraina.

Šiuo darbu siekiama prisidėti prie Lietuvos prioritetų įtraukimo į platesnę ES gynybos pramonės, ekonominio saugumo ir konkurencingumo darbotvarkę.

Bendras veiklos vertinimas

Pirmaisiais darbo EESRK metais daugiausia dėmesio skyriau Lietuvos pramonės ir verslo interesų atstovavimui ES politikos formavimo procese, dalyvavimui rengiant EESRK nuomones ir aktyviai komunikacijai su Lietuvos verslo bendruomene.

Svarbiausiu laikotarpio rezultatu laikau paskyrimą EESRK nuomonės dėl ES gynybos pramonės ir bendradarbiavimo su Ukraina pranešėju. Tai suteikia galimybę tiesiogiai prisidėti prie vienos iš Lietuvos ir Europos Sąjungos strateginių prioritetinių sričių politikos formavimo.

Toliau sieksiu stiprinti Lietuvos pramonės interesų atstovavimą EESRK, ypač konkurencingumo, gynybos pramonės, inovacijų, ekonominio saugumo ir rytinio ES flango infrastruktūros bei pramonės plėtros klausimais.

Eitvydas Bajarūnas

Vilnius, 2026 m. spalio 15 d.

